



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 93/2013-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Z. S., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátom JUDr. J. R., B., vo veci namietaného porušenia čl. 13 ods. 1, 3 a 4 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5 T 98/2011 z 26. septembra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 To 126/2012 z 22. novembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. S. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. januára 2013 faxom a 23. januára 2013 v origináli poštou doručená sťažnosť Z. S. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 13 ods. 1, 3 a 4 a čl. 49 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústavy“), základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 T 98/2011 z 26. septembra 2012 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 126/2012 z 22. novembra 2012 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom okresného súdu odsúdený podľa § 199 ods. 1 a 2 písm. b) s použitím § 36 písm. j), § 37 písm. h) a § 41 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení zákona č. 650/2005 Z. z. (ďalej len „Trestný zákon“) na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 17 rokov nepodmienečne. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ v zákonom ustanovenej lehote odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd tak, že zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o uloženom treste odňatia slobody a podľa § 199 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), § 37 písm. h) a § 41 ods. 1 a 2 Trestného zákona mu uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 4 mesiace nepodmienečne a podľa § 48 ods. 2 Trestného zákona ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na to, že krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku skonštatoval, že na jeho nápravu by stačilo uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody v rozsahu 5 až 7 rokov, ale takýto trest súdu neumožňuje uložiť § 41 ods. 2 Trestného zákona vo vzťahu k § 199 ods. 2 Trestného zákona vzhľadom na aplikáciu asperačnej zásady, keď podľa druhej alternatívy výpočtu trestnej sadzby za použitia asperačnej zásady minimum, ktoré musí súd ukladať obžalovanému, je trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 4 mesiace a maximum 17 rokov a 8 mesiacov. Podľa názoru krajského súdu aj takto uložený trest vo výmere 12 rokov a 4 mesiace nepodmienečne je absolútne neprimeraný, avšak krajský súd nezistil okolnosti na použitie § 39 ods. 1 Trestného zákona (mimoriadne zníženie trestu).

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej konštatuje, že ústavný súd nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 *«rozhodol o návrhu Krajského súdu v Prešove na začatie konania o súlade § 41 ods. 2 Trestného zákona s Ústavou SR a ústavný súd vyslovil, že v ustanovení o asperačnej zásade nie je v súlade s ústavou veta „Súd uloží páchateľovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“.* To znamená, že podľa nálezu ústavného súdu sa zvyšuje horná sadzba, ale dolná sa nemení.

Na základe nálezu ústavného súdu by dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby predstavovala 7 rokov a horná hranica 17 rokov 8 mesiacov (podľa druhej alternatívy výpočtu trestnej sadzby za použitia asperačnej zásady).».

Sťažovateľ je toho názoru, *„že si na základe rozsudku Krajského súdu, č. k. 2 To 126/12 z 22. 11. 2012 vykonáva v súčasnosti trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov 4 mesiace v Ústave na výkon trestu... na základe právneho predpisu, ktorý stratil účinnosť. Preto rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici je porušené právo obžalovaného garantované ústavou podľa čl. 13 ods. 1, 3, 4 Ústavy SR, č. 17 ods. 1, 2 Ústavy SR právo na slobodu, čl. 46 ods. 1, čl. 49 Ústavy SR právo na súdnu ochranu.“.*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Okresný súd rozsudkom č. k. 5 T 98/2011 zo dňa 26. 09. 2012 a Krajský súd v Banskej Bystrici, rozsudkom č. k. 2 To 126/12 zo dňa 22. 11. 2012 porušili práva obžalovaného Z. S. podľa čl. 13 ods. 1, 3, 4 Ústavy SR, č. 17 ods. 1, 2 Ústavy SR právo na slobodu, čl. 46 ods. 1, čl. 49 Ústavy SR právo na súdnu ochranu a podľa čl. 5 ods. 1, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd – právo na slobodu a bezpečnosť, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru – právo na spravodlivé súdne konanie.

Zároveň žiadam Ústavný súd SR, aby rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2 To 126/12 zo dňa 22. 11. 2012 zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Zároveň navrhujem ústavnému súdu, aby zaviazal Krajský súd v Banskej Bystrici nahradiť obžalovanému trovy právneho zastúpenia 331,13 Eur spočívajúce v zastupovaní

pred ústavným súdom na účet právneho zástupcu JUDr. J. R... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie ním označených základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru, ako aj označených článkov ústavy napadnutým rozsudkom okresného súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým bol sťažovateľovi aplikáciou asperačnej zásady uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 4 mesiace.

Je pravdou, ako uvádza sťažovateľ v sťažnosti, že krajský súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že na jeho nápravu by stačilo uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody v rozsahu 5 až 7 rokov, ale takýto trest mu neumožňuje uložiť Trestný zákon vzhľadom na povinnosť aplikácie asperačnej zásady.

In concreto krajský súd v napadnutom rozsudku uviedol, že „je toho názoru, že je možné na nápravu a prevýchovu obžalovaného pôsobiť aj kratším trestom, dokonca je toho názoru, že na jeho nápravu a prevýchovu by stačilo uloženie nepodmienečného trestu v rozsahu 5 až 7 rokov nepodmienečne. Žiaľ takýto trest krajskému súdu neumožňuje uložiť ust. § 41 ods. 2 Tr. zák. vo vzťahu k § 199 ods. 2 Tr. zák. Tu je potrebné uviesť, že podľa ustálenej súdnej praxe pri ukladaní trestov za použitia tzv. asperačnej zásady (§ 41 ods. 2 Tr. zák.) sa zvyšuje horná hranica trestnej sadzby a trest sa má ukladať vo zvýšenej polovici. Existujú dva výpočty, ktoré stanovujú, aká minimálna hranica trestu by mala byť obžalovanému v takomto prípade, kde je trestná sadzba odňatia slobody určená v rozsahu od 7 do 15 rokov, ukladaná. Podľa jedného výpočtu v takomto prípade minimum je 13 a pol roka odňatia slobody a maximum 20 rokov odňatia slobody, to je ten prípad, ktorý použil v danom prípade prvostupňový súd. Druhá alternatíva však hovorí o tom, že minimum, ktoré musí súd ukladať obžalovanému, je, trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov, 4 mesiace a maximum 17 rokov, 8 mesiacov. Táto alternatíva je pre obžalovaného priaznivejšia, krajský súd sa s touto alternatívou stotožnil a preto aj keď tak, ako to bolo vyššie uvedené, aj takýto trest je podľa názoru krajského súdu absolútne neprimeraný, avšak zákonný, uložil obžalovanému takýto trest odňatia slobody, teda vo výmere 12 rokov a 4 mesiace nepodmienečne, keď nezistil žiadne dôvody na použitie ust. § 39 ods. 1 Tr. zák.“.

Ako uvádza sťažovateľ, ústavný súd nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 vyslovil, že v § 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy. Podľa čl. 125 ods. 3 prvej vety ústavy toto ustanovenie § 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou dňom

vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (21. decembra 2012) stratilo účinnosť.

V súlade s judikatúrou ústavného súdu o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa čl. 125 ods. 6 ústavy rozhodnutie ústavného súdu o súlade zákona s ústavou sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné.

Vzhľadom na to, že označené všeobecné súdy rozhodovali v trestnej veci sťažovateľa podľa v relevantnom čase platného a účinného znenia § 41 ods. 2 Trestného zákona, je podľa názoru ústavného súdu vylúčená možnosť porušenia čl. 13 ods. 1, 3 a 4 a čl. 49 ústavy, základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej postup a rozhodnutie súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v trestnoprávnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

V danom prípade teda neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi napadnutým rozsudkom okresného súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy, práv podľa

dohovoru, ako aj označených článkov ústavy napadnutým rozsudkom okresného súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu. Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Nad rámec uvedeného upriamuje ústavný súd pozornosť na § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť podľa čl. 125 ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takéhoto právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Týmto ustanovením bola explicitne ako dôvod obnovy konania zakotvená skutočnosť spočívajúca v strate účinnosti právneho predpisu alebo jeho časti, na základe ktorého vydal všeobecný súd v trestnom konaní rozsudok.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodovanie o zrušení sťažnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj o priznaní náhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tejto časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal ich priznania, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2013